

Sygn. akt VP 263/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

18 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w Rybniku V Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wiesław Jakubiec

Sędziowie

Ławnicy:

Protokolant: starszy protokolant sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

przy udziale ./.

po rozpoznaniu 18 stycznia 2019 roku w Rybniku

sprawy z powództwa T. R.

przeciwko T. C.

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenie, diety i ryczałty

1. zasądza od pozwanego T. C. na rzecz powoda T. R. kwotę 9.617,34 zł (dziewięć tysięcy sześćset siedemnaście złotych 34/100) z odsetkami ustawowymi od 29 grudnia 2015 roku przy czym od 1.01.2016r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie,
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,
3. wyrokowi w pkt. 1 co do kwoty 1906,48 zł (tysiąc dziewięćset sześć złotych 48/100) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności,
4. nakazuje pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Rybniku) kwoty 1.911,30 zł (tysiąc dziewięćset jedenaście złotych 30/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych.

sygn. akt V P 263/16

UZASADNIENIE

Powód T. R. po ostatecznym sprecyzowaniu roszczenia wniósł o zasądzenie od pozwanego T. C. należności z tytułu: wykonywania pracy w godzinach nocnych od marca 2014 roku do kwietnia 2015 roku w kwocie 224,07 zł, wynagrodzenia za dyżur od marca 2014 roku do kwietnia 2015 roku w kwocie 771,63 zł, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych od lipca do września 2015 roku w kwocie 1371,58 zł, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w sierpniu 2014 roku, wrześniu 2014 roku, listopadzie 2014 roku, styczniu 2015 roku i lutym 2015 roku w kwocie 38,97 zł – wszystko z ustawowymi odsetkami od dat precyzyjnie wskazanych w pozwie oraz o zasądzenie należności z tytułu podróży służbowych od 17 lipca 2015 roku do 9 grudnia 2015 roku w łącznej kwocie 28.887,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 29 grudnia 2015 roku. Uzasadnił, że u pozwanego została przeprowadzona kontrola

PIP w czasie której ustalono, że pozwany nie naliczył i nie wypłacił wskazanych wyżej należności. Mimo wystąpienia Inspektora Pracy o ich wypłacenie oraz mimo wezwania do zapłaty pozwany nie uregulował długu. (vide: k. 2-3, 494)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, że nie kwestionuje wysokości należnych powodowi kwot, ale zaprzeczył, by powód należności tych nie otrzymał. Niektóre składniki wynagrodzenia jak np. diety i ryczałty za noclegi przekazywane były „do ręki” bez pokwitowania. Pozwany naliczał powodowi diety i ryczałty a następnie je wypłacał. (vide k. 144-146.

Sąd ustalił:

Powód T. R. był zatrudniony u pozwanego T. C. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 t od 1 marca 2014 roku do 29 grudnia 2015 roku. W okresie od 1 marca 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku powodowi w myśl postanowień umownych przysługiwało wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1680 zł a od 1 stycznia 2015 roku – w kwocie 1750 zł. Powodowi zgodnie z umową przysługiwał także ryczałt za dietę zagraniczną w kwocie 120 zł oraz za nocleg zagraniczny w wysokości 100 zł. W porozumieniu zmieniającym podpisanym przez powoda 4 maja 2015 roku strony ustaliły, że z dniem 1 kwietnia 2015 roku zmieniają postanowienia umowy o pracę określające wynagrodzenie, które od tej pory wynosić miało 1805 zł brutto miesięcznie, w tym: 1400 zł wynagrodzenia zasadniczego, 55 zł ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych, 101 zł ryczałtu za pracę w porze nocnej i 249 zł wynagrodzenia za dyżur. Postanowiono także, iż z tytułu podróży służbowej krajowej i zagranicznej pracownikowi przysługuje dieta oraz ryczałt za każdy nocleg w wysokości określonej w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Pozostałe warunki umowy miały pozostać bez zmian.

Dowód: umowy o pracę z aneksami, świadectwo pracy, porozumienie zmieniające k. 7-13 oraz akta osobowe powoda.

Średnie miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 1906,48 zł.

Dowód: zaświadczenie o wynagrodzeniu k. 195a.

Pozwany wypłacał zatrudnionym kierowcom dietę w wysokości 40 groszy za kilometr.

Dowód: zeznania świadków A. B. k. 196v-197, J. P. (1) k. 197v, J. M. k. 198-198v.

Powód w okresie od 1 lipca 2015 roku do 9 grudnia 2015 roku przebył 48.175 km. Z tytułu podróży służbowych otrzymał wynagrodzenie w wysokości 19.270 zł, wliczone wg. stawki 40 groszy za kilometr. Zgodnie z postanowieniami porozumienia zmieniającego, odsyłającego do przepisów Rozporządzenia z 29 stycznia 2013 roku, pozwany za powyższy okres tytułem rozliczenia podróży służbowych powinien wypłacić powodowi 28.896,07 zł.

Powodowi za sporny okres należne było wynagrodzenie łącznie z dodatkami tytułem pracy w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej oraz tytułem dyżuru w łącznej kwocie 22.960,91 zł, natomiast pozwany wypłacił powodowi łącznie 23.855 zł.

Dowód: miesięczne karty pracy powoda k. 23-69, listy płac powoda k. 69v-109, rozliczenia podróży służbowych k. 110-115, zestawienie świadczeń z kartami drogowymi k. 204-364, opinia podstawowa i uzupełniająca biegłego z zakresu rachunkowości J. S. k. 403-417 i 464-473.

U pozwanego przeprowadzona została kontrola Państwowej Inspekcji Pracy. W sporządzonym protokole odnośnie powoda wskazano m. in., że:

- w okresie od stycznia 2014 roku do grudnia 2015 roku wykonywał pracę w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych
- nie naliczono oraz nie wypłacono mu wynagrodzenia za dyżur oraz dodatków za pracę w porze nocnej w miesiącach: od marca 2014 roku do kwietnia 2015 roku,

- nie naliczono oraz nie wypłacono wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w miesiącach: sierpień, wrzesień i listopad 2014 roku oraz luty 2015 roku,

- zaniżono wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od lipca do września 2015 roku o kwotę 1371,58 zł,

- naliczono diety oraz ryczałty za noclegi ale pracodawca nie okazał potwierdzenia ich wypłaty ale z oświadczenia pracodawcy wynika, że należności zostały pracownikowi wypłacone jednak pracownik nie potwierdził faktu wypłaty.

Powód słuchany przez inspektora PIP w charakterze świadka zeznał, że pozwany nie naliczał i nie wypłacał wynagrodzenia za dyżur, za pracę w porze nocnej oraz w nadgodzinach za okres od marca 2014 roku. Nie wypłacił także wyrównania wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od lipca do września 2015 roku a także nie rozliczył kosztów podróży służbowych.

Pozwany oświadczył natomiast, że rozliczył z powodem wszelkie należności jednak nie posiada dokumentu potwierdzającego ten fakt.

Inspektor pracy po zakończonej kontroli wystąpił do pozwanego wnosząc m. in. o naliczenie i wypłacenie powodowi wynagrodzenia za dyżur, dodatku za pracę w godzinach nocnych, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, oraz należności z tytułu odbywania podróży służbowych we wskazanych kwotach.

Dowód: protokół kontroli k. 149-159, protokół przesłuchania świadka i oświadczenie pracodawcy k. 115v-117, wystąpienie PIP.

Pismem z 8 lipca 2016 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty należności z tytułu: wykonywania pracy w godzinach nocnych od marca 2014 roku do kwietnia 2014 roku w kwocie 244,07 zł, wynagrodzenia za dyżur od marca 2014 roku do kwietnia 2014 roku w kwocie 771,63 zł, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych od lipca do września 2015 roku w kwocie 1371,58 zł, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w sierpniu 2014 roku, wrześniu 2014 roku, listopadzie 2014 roku, styczniu 2015 roku i lutym 2015 roku w kwocie 38,97 zł – wszystko z ustawowymi odsetkami od wskazanych dat o zasądzenie należności z tytułu podróży służbowych od 17 lipca 2015 roku do 9 grudnia 2015 roku w łącznej kwocie 18.185,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od wskazanych dat. Pozwany odebrał wezwanie 12 lipca 2016 roku.

Dowód: wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem odbioru k. 122-123.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane wyżej dowody z dokumentów, dowodu z opinii podstawowej i uzupełniającej biegłego z zakresu wynagrodzeń J. S. a także na podstawie zeznań słuchanych świadków oraz przesłuchania pozwanego. Wskazane dowody wzajemnie ze sobą korelowały tworząc spójny i logiczny obraz sprawy.

Co do zasady podstawą ustaleń faktycznych nie stał się dowód z przesłuchania powoda. Sąd nie dał wiary powodowi, że nie otrzymał od pozwanego żadnych kwot tytułem rozliczenia podróży służbowych. Pozwany wprawdzie nie przedstawił pokwitowania odbioru pieniędzy, ale słuchani w sprawie świadkowie spójnie zeznali, że pozwany wypłacał im 40 groszy na każdy przejechany kilometr. Nie mieli szczegółowej wiedzy odnośnie powoda, jednak doświadczenie życiowe i zawodowe wskazuje na to, że każdy kierowca pracujący w transporcie międzynarodowym oczekuje od pracodawcy (poza wynagrodzeniem zasadniczym, jeśli jest ono należne w wysokości zbliżonej do tego, co otrzymywał powód) wypłaty należności tytułem rozliczenia podróży służbowych. Powód pracował u pozwanego prawie dwa lata, co oznacza, że przez ten okres odpowiadały mu warunki zatrudnienia. Gdyby pozwany nie wypłacał mu niczego w zamian za odbyte delegacje, powód z pewnością zrezygnowałby ze współpracy i podjął zatrudnienie u innego przewoźnika, który (jak wszyscy inni na rynku) zapewnia rozliczenie podróży służbowych w taki czy inny sposób, tym bardziej, że jak sam wskazał podpisywał rozliczenia z tytułu podróży służbowych za poprzednie okresy, miał więc świadomość, że zapłata jest mu należna. Zeznania powoda, który twierdzi, że otrzymywał tylko zasadnicze wynagrodzenie, są dla Sądu nieracjonalne i nielogiczne, dlatego Sąd przyjął, że pozwany wypłacał powodowi 40 groszy za każdy przebyty

kilometr, tak, jak robił to względem pozostałych pracowników. Okoliczność tę uprawdopodobniają także dowody z zestawień świadczeń i kart drogowych. Powód wypisując kartę drogową precyzyjnie wskazywał liczbę przebytych kilometrów, sumował je następnie, co sugeruje że była ona z jakiegoś względu bardzo istotna. Sąd nie uwierzył także, że nie uregulowano względem powoda należności tytułem dodatku za pracę godzinach nadliczbowych, godzinach nocnych oraz dodatku za dyżury. Jak wyliczył w swej opinii biegły z zakresu rachunkowości, powodowi wypłacono wynagrodzenie wyższe od tego, jakie mu się należało. Zaznaczyć należy, że do opinii uzupełniającej biegłego strony nie wnosili żadnych zastrzeżeń.

Brak podstaw, by wierzyć pozwanemu, który w treści pism procesowych wskazywał, że wypłacił powodowi należne kwoty. Pozwany zgodnie postanowieniami porozumienia zmieniającego winien był wypłacać należności w oparciu o stawki ze wskazanego w porozumieniu Rozporządzenia, a jak sam podał, stosował stawkę 40 gr za kilometr. Tym samym zaprzeczył swym wcześniejszym twierdzeniom.

Mimo formalnego dopuszczenia dowodu podstawą ustaleń faktycznych nie stał się dowód z nakazu inspektora pracy, gdyż nakaz dotyczył poddania pracowników szkoleniu wstępnemu w dziedzinie bhp, co nie miało związku ze sprawą. Pozwany cofnął wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznać J. P. (2), dlatego dowód ten nie został przeprowadzony.

Sąd zwążył:

W myśl przepisu art. 77⁵ kp pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową (§ 1). Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (§ 3).

W porozumieniu zmieniającym podpisanym przez powoda 4 maja 2015 roku strony ustaliły, że z tytułu podróży służbowej krajowej i zagranicznej pracownikowi przysługuje dieta oraz ryczałt za każdy nocleg w wysokości określonej w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej z 29 stycznia 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 167) z tytułu podróży krajowej oraz podróży zagranicznej, odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują m. in. diety oraz zwrot kosztów noclegów. Dieta przysługuje w wysokości obowiązującej dla docelowego państwa podróży zagranicznej (§ 13 ust. 2 zd. 1). W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. (§ 16 ust. 2 zd. 1).

Powód w niniejszym postępowaniu dochodził zasądzenia należności z tytułu podróży służbowych za okres od lipca 2015 roku do grudnia 2015 roku w łącznej kwocie 28.887,34 zł. Sąd uznał za właściwe ustalenia biegłego, który na podstawie stawek ze wskazanego Rozporządzenia a także w oparciu o aktywność zawodową powoda obliczył, że powodowi z tytułu podróży służbowych w spornym okresie należało się 28.896,07 zł. Zaznaczyć należy, że strony nie kwestionowały zastosowanych przez biegłego stawek ani ilości należnych diet i ryczałtów za noclegi. Powód za sporny okres otrzymał z tytułu podróży służbowych kwotę 19.270 zł, wyliczoną wg. stawki 40 groszy za kilometr. Wnioskując, zasadne jest zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego tytułem należności za podróże służbowe kwoty 9617,34 zł stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą dochodzoną a wypłaconą.

Na marginesie poruszyć należy jeszcze jedną kwestię - w pismach procesowych składanych w wstępnej fazie sporu strony odnosiły się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z konstytucją art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców. Wskazać należy, że mimo, iż Trybunał faktycznie orzekł o niezgodności tego

przepisu z konstytucją, to kierowcy należą się świadczenia z tytułu podróży służbowych na podstawie przytaczanego już przepisu art. 77⁵ kp. Jednakże wszelkie głębsze rozważania w tym temacie są zbędne, gdyż strony, niezależnie od przepisów powszechnie obowiązujących, ustaliły, że powodowi przysługuje dieta oraz ryczałt za każdy nocleg w wysokości określonej w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 roku i świadczenia z tego tytułu były wypłacane w formie tzw. kilometrówek.

W związku z powyższym, na podstawie przytoczonych przepisów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda 9617,34 zł, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo o zasądzenie należności z tytułu podróży służbowych. Termin spełnienia świadczenia wynika z właściwości zobowiązania. Roszczenia o wypłatę należności tytułem podróży służbowych powinny być wypłacone w chwili, gdy powód rozliczył się z odbytej podróży. Do dnia rozwiązania stosunku pracy tj. 29 grudnia 2015 roku powód bezspornie zdał pozwanemu wszelką dokumentację dotyczącą odbytych podróży w okresie objętych pozwem, w tej dacie roszczenie o zapłatę należności z tytułu podróży służbowych było więc już wymagalne. Na tej podstawie o odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 kc, zasądzając je od 29 grudnia 2015 roku, zgodnie z żądaniem.

Jak stanowi przepis art. 151¹ kp za pracę w godzinach nadliczbowych, oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje dodatek w wysokości: 100% wynagrodzenia - za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających w nocy, w niedziele i święta niebędące dla pracownika dniami pracy, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy, w dniu wolnym od pracy udzielonym pracownikowi w zamian za pracę w niedzielę lub w święto, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy (§ 1 pkt 1); 50% wynagrodzenia - za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających w każdym innym dniu niż określony w pkt 1 (§ 1 pkt 2). Dodatek w wysokości określonej w § 1 pkt 1 przysługuje także za każdą godzinę pracy nadliczbowej z tytułu przekroczenia przeciętnej tygodniowej normy czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, chyba że przekroczenie tej normy nastąpiło w wyniku pracy w godzinach nadliczbowych, za które pracownikowi przysługuje prawo do dodatku w wysokości określonej w § 1 (§ 2). W stosunku do pracowników wykonujących stale pracę poza zakładem pracy wynagrodzenie wraz z dodatkiem, o którym mowa w § 1, może być zastąpione ryczałtem, którego wysokość powinna odpowiadać przewidywanemu wymiarowi pracy w godzinach nadliczbowych (§ 4).

Na podstawie art. 151⁵ § 3 kp za czas dyżuru, z wyjątkiem dyżuru pełnionego w domu, pracownikowi przysługuje czas wolny od pracy w wymiarze odpowiadającym długości dyżuru, a w razie braku możliwości udzielenia czasu wolnego - wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia.

Z mocy art. 151⁸ kp pracownikowi wykonującemu pracę w porze nocnej przysługuje dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów (§ 1). W stosunku do pracowników wykonujących pracę w porze nocnej stale poza zakładem pracy dodatek, o którym mowa w § 1, może być zastąpiony ryczałtem, którego wysokość odpowiada przewidywanemu wymiarowi pracy w porze nocnej (§ 2).

W myśl porozumienia zmieniającego podpisanego przez powoda 4 maja 2015 roku wynagrodzenie wynosić miało 1805 zł brutto miesięcznie, w tym: 1400 zł wynagrodzenia zasadniczego, 55 zł ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych, 101 zł ryczałtu za pracę w porze nocnej i 249 zł wynagrodzenia za dyżur. Przed podpisaniem tego porozumienia strony w umowie nie określiły jakie stawki należne są powodowi tytułem pracy w godzinach nadliczbowych, w godzinach nocnych czy za czas dyżuru, dlatego stosować należy stawki wskazane w kodeksie pracy.

Sąd w oparciu o opinię biegłego ustalił, że powodowi za sporny okres należne było wynagrodzenie łącznie z dodatkami tytułem pracy w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej oraz tytułem dyżuru w łącznej kwocie 22.960,91 zł, natomiast pozwany wypłacił powodowi łącznie 23.855 zł. Strony nie kwestionowały obliczeń biegłego co do wysokości należnych powodowi dodatków (tytułem godzin nadliczbowych, dyżurów i pracy w porze nocnej), a powód

podtrzymywał jedynie, nie składając żadnych konkretnych zarzutów, że składników tych mu nie wypłacono. Biegły z kolei oparł swe wyliczenia o przedstawione przez powoda listy płac i wyciągi z rachunków złożone przez pozwanego a powód potwierdził, że otrzymał wpłaty na konto, które przedstawił pozwany. Wnioskując, z wyliczeń biegłego jednoznacznie wynika, że powodowi wypłacono łącznie kwotę wyższą, niż należna.

W tym świetle roszczenie powoda o zapłatę należności tytułem pracy w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej oraz tytułem dyżuru jako oczywiście nieuzasadnione należało oddalić, o czym orzeczono w pkt 2 wyroku.

Wyrokowi co do kwoty 1906,48 zł nadano rygor natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 477² § 1 zd. pierwsze kpc.

O kosztach sądowych w stosunku do pozwanego orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 kpc i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 28 lipca 2005 roku (Dz.U. z 2016 r. poz. 623). Na koszty sądowe składały się: opłata od pozwu w kwocie 1565 zł (5% z kwoty 31293,59 zł) oraz przyznane biegłemu wynagrodzenie w łącznej kwocie 4806 zł. Pozwany przegrał w 30%, dlatego Sąd nakazał pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwoty 1911,30 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych. O kosztach sądowych i kosztach zastępstwa procesowego w stosunku do powoda orzeczono na podstawie art. 102 kpc w odrębnym postanowieniu.